

MORITURI TE SALUTANT

En aquest article no pretenc analitzar les causes de la disminució espectacular de la demanda d'aprenentatge de la llengua francesa: és un fet evident i fàcilment constatable. D'un vaixell que està a punt d'esfonsar-se s'ha de buscar denodadament els pocs supervivents que neden entre les onades i tractar de salvar-los per tots els mitjans possibles.

No sé si l'article serà llegit per algun dels pocs supervivents que es debaten amb les onades en un imminent naufragi, és a dir, per algun «heroi» ensenyant de llengua francesa. Si és així, tractaré d'infondre-li esperances en un «futur millor». Hem d'esforçar-nos per salvar del naufragi el poc que ens queda, i això, ¿com?, APORTANT AIRES NOUS a l'ensenyament de la llengua estrangera en general i ¿com no? de la llengua francesa en particular.

Louis PORCHER (1980) estableix tres realitats de la llengua que s'han de tenir en compte pels autors de manuals: la llengua com a sistema, la llengua com a pràctica comunicativa i la llengua objecte d'aprenentatge i en conseqüència, d'ensenyament.

Al darrer decenni, el concepte de llengua objecte d'ensenyament/aprenentatge ha evolucionat notablement, però no tant la pràctica a les nostres classes.

Als anys 50/60, la didàctica del francès va evolucionar i es va revolucionar amb la introducció de la metodologia SGAV. Però el que podria haver estat una revolució metodològica, no va suposar cap avançament, ja que la major part dels ensenyants de francès llengua estrangera es van trobar davant d'una metodologia totalment diferent de la que fins aquells moments havien seguit, però ells no estaven equipats per afrontar el revolucionari sistema d'ensenyament i, per això, ¿com es podia obtenir un resultat mitjanament positiu de l'aplicació de mètodes nous amb sistemes d'ensenyament antics i tradicionals?

No és la meua intenció aquí exposar ni analitzar les errades de la metodologia SGAV (en tots el mètodes i sistemes d'ensenyament hi ha sempre valors positius, llàstima que de vegades no es saben apreciar), sinó més aviat, les errades comeses en la seva aplicació didàctica.

Als anys 80, una nova revolució metodològica va trencar els antics motlles de la didàctica de les llengües estrangeres: la nomenclatura està una mica confusa, així com els conceptes que abasta: parlem de funcions, nocions, comunicació, mètodes comunicatius en general.

No pretenc aquí establir una definició de competència comunicativa (altres ja ho han fet anteriorment, Sophie MOIRAND, 1982, entre d'altres), ni tan sols si és possible o no trobar dins de l'aula una veritable comunicació

autèntica en llengua estrangera: aquesta polèmica ja ha estat plantejada per nombrosos autors sense que s'hagi arribat a conclusions homogènies (vid. PORCHER, op. cit.).

Però, d'altra banda, la metodologia en si mateixa, i centrant-nos sobretot en el professor de llengua estrangera, em pregunto amb una certa inquietud: ¿està avui el professor de llengua estrangera suficientment preparat didàcticament per afrontar el repte de les noves metodologies?. ¿La seva capacitat operativa i funcional ha evolucionat al ritme que reclamen aquelles, o pel contrari, viu encara ancorat en el seu passat «heroic» en el mètode amb el què ell va aprendre el francès, que sens dubte, era el millor perquè... allí sí que veia el que s'aprenia: CONJUGAR ELS VERBS, TRADUIR I APRENDRE DE MEMORIA I RECITAR DIALEGS CONSTRUÏTS PELS AUTORS DELS MANUALS...

No, amics, no. L'ensenyament de les llengües estrangeres està malalt, els professors de llengua estrangera estan malalts i la seva vida està en perill.

Y jo em pregunto, ¿existeix algun remei per a aquesta amenaça de mort?. A aquesta pregunta responc que sempre s'ha de conservar viva la llum de l'esperança i aquesta està, sens dubte, en una millor formació didàctica dels professors de francès, no dic formació teòrica, sinó didàctica, perquè aconseguixin entusiasmar els seus alumnes en l'aprenentatge del francès, que entre tots aconseguim que en el nostre país se li doni a l'ensenyament de les llengües el lloc que li correspon i que és el que té en gairebé tots els països del món; que la llengua estrangera deixi de ser una «maria» per aconseguir un nivell de consideració tan elevat o més que les altres matèries del currículum escolar. Per això, la metodologia ha d'ésser eficaç, que els alumnes «vegin», «palpin» que allò que aprenen serveix per a alguna cosa, que són capaços de «comunicar» amb gent d'altres països i, això no s'aconseguirà mentre els nens (o els adults) continuïn aprenent la llengua als manuals, perquè la llengua és allò que es parla, es construeix i serveix per comunicar-se amb els altres.

Mª Teresa Soler Pastor

Catedràtica de Francès de l'E.U. de Mestres

Notes bibliogràfiques

PORCHER, Louis (1981) «Incertitudes subjectives sur la linguistique et la didactique» in RICHTERICH, R. WINDDOWSON, H.G., eds. *Description, présentation et enseignement des langues*. coll. LAL Credit/Hatier.

MOIRAND, S. *Enseigner à communiquer en langue étrangère*, Hachette 1982.